

novice

Leto VI. - št. 33

KOČEVJE 12. avgusta 1961

Cena 15 din

OD 10. DO 17. SEPTEMBRA

PRVI RIBNIŠKI FESTIVAL

Po dolgih pripravah bo letos končno le izveden Ribniški festival, prikaz Ribnice in njenih ljudi v preteklosti in sedanjosti. Pravzaprav bi moral biti festival že lansko leto, vendar je zaradi tehničnih ovir odpadel. Tako bo festival lahko še pomembnejši, saj bo posvečen 20-letnici ljudske revolucije in bo to osrednja proslava velike obletnice v Ribniški dolini.

Prvi ribniški festival bo v dneh od 10. do 17. septembra. Tedaj bo lahko vsak obiskovalec Ribnice spoznal njeno preteklost in sedanji gospodarski in kulturni napredek. Odkritje spomenika padlim borcem ter otvoritev etnografskega muzeja, nekaterih obratov in preurejenega gradu bodo osrednje manifestacije festivala, ki jih bo spremljal še niz drugih manjših kulturnih in fizikturnih prireditev.

Ostanki nekdanjega gradu so pod vodstvom ing. arhitekta Tavčarja umetniško obnovljeni. Ves prostor v gradu je lepo urejen. V njem bodo uredili letno gledališče in kino, malo kavarno in prostore za etnografski muzej. Prav tako bo na prostoru nekdanjega gradu otroško igrišče ter igrišče za odbojko, košarko in rokomet.

Festival se bo pričel v nedeljo, 10. sept. z otvoritvijo spominkarske razstave in slikarsko-kiparske razstave, na kateri bodo sodelovali, kakor pričakujejo, slikarja Oražem in Mihelič ter kipar Janez Bolka. Razstavljeni bodo v glavnem dela z ribniško motiviko. Isti dan bodo v gradu odkrili spomenik. Pričakujejo, da bosta na zborovanju ob odkritju spomenika govorila ljudski poslanec Matija Maležič, pokrovitelj festivala, in sekretar Obč. komiteja ZK France Debeljak. Po svečanem zborovanju bodo odprli muzej, kjer si bodo lahko vsi obiskovalci ogledali zanimive predmete iz ribniške zgodovine.

V torek, 12. septembra, bo koncert godbe na pihala Tine Rožanc iz Ljubljane. Koncert bo na letnem odru v preurejenem gradu.

Dva dni kasneje, v četrtek, bosta nastopila folklorna skupina in pevski zbor Tine Rožanc iz Ljubljane, v odmorih med posameznimi točkami pa bodo krajši vložki iz tradicije, zgodovine in NOB Ribniške doline. V soboto bo nastopila dramska skupina Svobode iz Ribnice, za tem pa bo ljudsko rajanje.

Vsi vmesni dnevi bodo izpolnjeni z različnimi športnimi in kulturnimi prireditvami, za kar bodo poskrbele športne in kulturne organizacije iz vse občine. Tedaj bodo odprli tudi obrate Lesno-industrijskega podjetja v Ribnici, mizarškega podjetja Hrast v Dolenji vasi in Kovinskega podjetja v Ribnici. Verjetno bodo v teh dneh položili tudi temeljni kamen novega zdravstvenega doma v Sodražici.

V Sodražici bodo v festivalskih dneh izročili

domačih podjetij sodelovala tudi Domača obrt iz Velikih Lašč. Obiskovalci se bodo lahko seznanili tudi z izdelovanjem suhe robe in lončarstva.

Prvi dan festivala, v nedeljo, si bomo lahko ogledali revijo kotalkarjev iz Ljubljane, v kolikor jih bo občinska zveza za telesno kulturo lahko pridobila za sodelovanje. Če tega ne bo, bomo lahko gledali na poglobljeni Bistrici »Beneško noč«.

Festivalski odbor pri Obč. odboru SZDL v Ribnici je povabil k sodelovanju vse organizacije in društva v občini, zato opisani program še ni dokončen in bo še dopolnjen z različnimi akcijami in prireditvami. V festivalskih dneh bo verjetno poleg strelskega tekmovanja še kak manjši turnir v košarki ali rokometu, jamarsko društvo bo morda prikazalo, koliko truda je potrebnega, da pridejo v 70 metrov globoko Ziglavico itd.

Pripravljalni odbor pričakuje, da bodo vsa kulturno-prosvetna društva v občini pripravila programe za sodelovanje na festivalu. Zato je pripravil dokončen program le za štiri dni, ostali dnevi pa bodo izpolnjeni s prireditvami domačih društev.

Preurejeni grad bo s prvim Ribniškim festivalom resnično postal center Ribnice, saj se bo lahko vsakdo s ponosom ozrl nanj. Grad, ki sta ga zob časa in vojna vihra skoraj popolnoma razdejala, v katerem je v prejšnjih časih ječal ribniški tlačan, bo tako postal kraj, kjer bodo delovni ljudje iskali razvedrilo po napornem delu...

Prvi ribniški festival bo osrednja proslava 20-letnice vstaje v ribniški občini, zato se nanj vneto pripravljajo vsa Ribnica. Pročelja hiš so v glavnem že pobeljena, po trgu nasajujejo cvetje, čistijo poti in ceste ter odstranjujejo zadnje ostanke ruševin. Turistično društvo je razpisalo nagradno tekmovanje za najlepše urejeno in s cvetjem okrašeno hišo. Ribničani tudi želijo, da bi se festivala udeležilo in sodelovalo na njem čim več ljudi iz sosednjih krajev. Ribniški festival naj bi postal tradicionalen, postal naj bi manifestacija novega življenja na tem območju Dolenjske, na območju, kjer je nekoč cvetela domača obrt, ki pa sedaj vedno bolj izumira.

Na zadnji seji festivalskega odbora, predsednik je Milan Češarek, ki mu je poverjeno vse delo pri organizaciji I. Ribniškega festivala, so razpravljali o pripravah na festival. Ker bo z organizacijo festivala veliko dela, so izvolili 8 komisij, ki bodo v pomoč festivalskemu odboru: gospodarsko komisijo, kulturno-prosvetno, prometno, propagandno, komisijo za dekoracijo in olepšavo, finančno komisijo, komisijo za vabila in sanitetno službo.

Ribniški festival, ki bo v septembru, naj bi postal tradicionalna prireditev. Letošnji festival pomeni dostojen prikaz gospodarskega in kulturnega napredka ribniške občine. Na ta praznik se Ribničani že sedaj pripravljajo in trg že sedaj dobiva vedno lepšo podobo.

Vsaka komisija ima določeno nalogo. Nekatere komisije so že imele, ostale pa bodo imele seje v teh dneh. Na sejah se bodo podrobno dogovorili o delu. V torek, 15. avgusta, bo festivalski odbor s propagandno komisijo organiziral posvetovanje s predstavniki tiska in RTV Ljubljana. Vabljeni so novinarji »Dela«, RTV Ljubljana, »Ljubljanskega dnevnika«, »Novic« in »Dolenjskega lista«.

O pripravah za I. Ribniški festival, ki bo največja tovrstna prireditev v zgodovini Ribniške doline, bomo poročali v vsaki številki našega lista.

Osrednje manifestacije ribniškega festivala bodo v obnovljenem gradu. Grad, nekdanji simbol nazadnjaštva in zatiranja ljudi, bo postal v novi obleki središče kulturnega in zabavnega življenja Ribnice ter lepa turistična in umetniška zanimivost. V njem bo kavarnica, letni kino in gledališče, muzej ter razna športna igrišča. Odkrili bodo tudi spomenik padlim borcem. Letošnji festival bo posvečen 20. obletnici revolucije.

Izpolnjevanje letnega plana V prvem polletju dobro

VSako podjetje ima svoj letni plan. V prvi polovici leta pokažejo podatki, ali bo letni plan izpolnjen ali ne. Seveda je mogoče v drugi polovici leta mnogo nadoknaditi nekatera podjetja zaradi specifičnosti svojega poslovanja prvo polletje ne dosegajo postavljenih števil pri realizaciji plana, zato pa nadoknadijo zamujeno v drugi polovici.

Za nekatera podjetja smo dobili na ObLO Kočevje podatke o realizaciji planov za I. polletje. Najprej si oglejmo Rudnik Kočevje. Podjetje je izpolnilo letni plan v odnosu do letnega plana v višini 51,5 odstotka. V »Tekstilani« so realizirali 39 odstotkov letnega plana. Ko smo se v podjetju zanimali za vzroke, ki so povzročili slab uspeh v prvem polletju, smo zvedeli, da pri njih običajno v I. polletju plana ne izpolnijo, to pa nadoknadijo v drugi polovici leta. V »Tekstilani« izdelujejo predvsem zimsko blago, ki ga prodajo šele v drugem polletju.

Gostinsko podjetje »Pugled« je s 54,6 odstotkom izpolnil letni plan doseglo zelo lep uspeh, prav tako tudi »Ključavničarstvo« s 50,9 odstotkov — Splošno klesarstvo z 79,3 odstotkov — »Mesar« 54 odstotkov — »Jelka« Podpreska 58,2 odstotka — ČZP »Kočevski tisk« 51 odstotkov itd.

Obrtno podjetje »Oprema« je realiziralo 41 odstotkov letnega plana. Nekaj odstotkov jim je »zbilo« prvo četrtletje, ko je bila proizvodnja manjša. V II. četrtletju se je proizvodnja povečala, zato so v podjetju prepričani, da bodo s povečanim tempom dela letni plan izpolnili.

To so podatki za nekatera podjetja. Za ostala večja podjetja, kot so na primer Kmetijsko gozdarsko posestvo, SGP »Zidar«, »Itas« in druga, nismo dobili podatkov o realizaciji letnega plana, ker jih bodo dobili na občini v prihodnjih dneh. Za-

to bomo tudi o njih pisali v eni prihodnjih števil.

Ze ta nepopolni pregled nam pove, da si podjetja prizadevajo povečati proizvodnjo in s tem izpolniti svoje plane.

Z decentralizacijo delavskega samoupravljanja in uvedbo ekonomskih enot kolektiv lahko spremlja porast ali padec proizvodnje. Prav zato, ker ima vsak član kolektiva vpogled v proizvodnjo svojega podjetja, se trudi za izpolnitev plana, ker je od višje proizvodnje odvisen tudi njegov zaslužek.

Izseljenski piknik

Izseljenska matica v Kočevju je v nedeljo, 6. avgusta priredila v okviru 20. obletnice vstaje in izseljenskega tedna lepo družabno prireditev za izseljence. Prireditev je bila na vrtu gostine v Zeljah. Izseljence in ostale goste, katerih je bilo lepo

števil, je pozdravil Franc Gole, iz glavnega odbora izseljenske matice iz Ljubljane, tovariš Lojze Zdravje in zastopnik organizacij iz Kočevja. Vsi so poudarili pomen in naloge Izseljenske matice, ki skrbi za naše ljudi v tujini. Veliko naših ljudi živi zunaj meja domovine; tja jih je vodil boj za življenjski obstoj v predvojnem času. Po vojni se je veliko izseljencev vrnilo v domovino in vsi so postali aktivni borci pri izgradnji nove socialistične družbe.

Veliko izseljencev prihaja vsako leto na obisk v domovino. Rodna gruda jih vedno vabi, domov jih vleče neko notranje hrepenenje, ki ga pozna samo izseljenec daleč od svoje rodne zemlje.

Vse to pomaga urejati Izseljenska matica, organizacija naših izseljencev. Tudi prireditev v Zeljah je bila organizirana z namenom, da se izseljenci srečajo in se med seboj pogovorijo o svojem delu in življenju. Spomini na mlade dni v rodni vasi in krajih so tako lepi! Čeprav je bilo življenje trdo, izseljenci domovine ne morejo nikoli pozabiti. Zemlja in rod, v katerem so stopili v življenje, sta vedno v njihovih srcih.

S.

namenu novo strelišče, ki so ga tamkajšnji strelci z veliko požrtvovalnostjo zgradili v tem letu. Otvoritev novega strelišča bo posvečena 20-letnici revolucije. Tedaj bo v Sodražici tudi sektorsko strelsko tekmovanje; želja prirediteljev in strelske družine v Sodražici je, da bi postalo to tekmovanje tradicionalno.

Razen že omenjenih prireditev nameravajo v času festivala pripraviti gospodarsko razstavo; razstavljal bi vsa ribniška podjetja in tako prikazala gospodarski razvoj komun, na posebnih stojnicah pa bi obiskovalci lahko razstavljene predmete tudi kupili. Na razstavi naj bi poleg

Na izletu po Gorenjski

V soboto, 27. julija, ob 4. uri zjutraj se je iz vse kočevske občine zbralo 48 članov organizacije VVI in ZB. Prišli so tovariši in tovarišice iz Poljanske in Kolpske doline, Strug, Drage, Kočevske Reke in Kočevja. Vreme je bilo slabo kazalo; eni so prišli z dežniki ali plašči, drugi brez njih. Po prvih pozdravih smo kmalu zasedli avtobus in se odpeljali. V Stari cerkvi se je priključilo še nekaj članov in spet smo se zapeljali v klepetanje, kot je v navadi v takih primerih. Preden smo se pripeljali v Ribniško dolino, je že začelo deževati, vendar smo se pod streho kar dobro počutili. Vožnja skozi Velike Lašče in Ljubljano do Škofje Loke je kar hitro minila, čeprav je kar naprej lilo kot iz škafe.

V Škofji Loki smo z avtobusne postaje hitro stekli pod streho, posebno tisti, ki smo bili brez dežnikov. Tovariši iz organizacije VVI in ZB iz Škofje Loke in Kranja so nas že čakali. Kljub dežju je bil na avtobusni postaji v Škofji Loki velik promet, avtobusi so kar naprej prihajali in odhajali na vse strani. Tovariši iz Škofje Loke so nas kmalu povabili v buffet na avtobusni postaji, kjer so nam pripravili zajtrk. Predsednik organizacije VVI iz Škofje Loke nas je vse skupaj pristrčno pozdravil in nam v kratkih besedah prikazal nastanek Loke in razvoj NOB. Škofja Loka je dala veliko prvorovcev v boju za našo svobodo in je njena zgodovina v celoti zelo zanimiva. Tovarišica iz Škofje Loke je v imenu žena podarila šopek cvetja Pahorjevi mami iz Salke vasi. Jože Cvikelj, predsednik

organizacije VVI iz Kranja, pa nam je povedal program našega potovanja, ki so ga pripravile organizacije iz Kranja. Ob sprejemu in v izrečenih besedah je bilo toliko tovariške toplote in ljubezni, da se je človeku zdelo, kot bi prišel po dolgem času spet domov v krog domačih. To srečanje v Škofji Loki je bilo za nas pravo presenečenje in smo se res dobro počutili.

Pripomniti moramo tudi to, da smo bili mladi člani tega našega izleta stari do 50 let v veliki manjšini. V večini so bili stari nad 50 let. To povemo samo zato, da bi naš izlet laže razumeli tudi bralci.

Po končanem zajtrku na avtobusni postaji so nas tovariši iz Škofje Loke povabili na ogled muzeja v gradu. Pot na grad je precej strma, pa še lilo je močno. Spravili smo se po dva ali celo trije pod en dežnik in vsi

smo se napotili na grad. Tiste, ki so bili brez dežnika, je kar precej naprlo. Tovariši iz muzeja nam je spet na kratko opisal razstavljene predmete. Razstavni prostori in predmeti so izredno bogati in lepo urejeni. Umetniške slike, geološki in arheološki predmeti, orožje iz srednjega veka, vloga in delo celov, ki so imeli v Loki posebno vlogo, vse to je izredno lepo ohranjeno in lepo urejeno, da bi človek samo strmel in gledal. Tudi lovski oddelek je lepo urejen v dveh sobah, umetniško so razstavljene male živali v naravnem prikazu gozda in zemlje, v ozadju pa je osvetljena umetniška slika, ki se preliva v barvah, da je pogled na vse skupaj še lepši.

Tudi oddelek NOB je zelo bogat. Razstavljenni predmeti in slike prikazujejo, kaj vse je dala Loka v naši ljudski revoluciji. Čas je bil prekratek, da bi si mogli vse podrobno ogledati, ker je materiala res veliko. Muzej kot celota nudi obiskovalcem izredno veliko zbirko za spoznavanje zgodovine, kraja, ljudi in njihovega boja v različnih družbenih obdobjih. Kdor ima priliko ali možnost, mu res priporočamo ogled škofjeloškega muzeja.

Po ogledu muzeja smo se vrnili po dežju na avtobusno postajo. Mokrota nam ni prav nič pokvarila razpoloženja, ker je bilo to, kar smo videli, prelepo.

Iz Loke smo se odpeljali po asfaltirani cesti, ki pelje po Selški dolini, do Češnjic in dalje proti Dražgošam, ki ležijo pod Jelovico. Ko smo se pripeljali v Dražgoše, je dež že toliko prenehal, da smo lahko izstopili in si ogledali vas. Tov. Franc Bedja iz Kranja nam je kot prvoborec in udeleženec bitke v Dražgošah pripovedoval, kako je meseca decembra 1941 vodil Cankarjevo bataljono boje z Nemci v Poljanski dolini. Pred veliko premočjo se je bataljon 31. decembra 1941 umaknil v Dražgoše, kjer so ljudje partizane veselo sprejeli in jim nudili vse, kar so imeli. V tistem času je bilo čez meter snega in bataljon partizanov se je držal v Dražgošah do 9. januarja 1942. leta, ko so ga spet napadli Nemci, ki so prišli v belih haljah. V bataljonu je bilo okrog 200 partizanov, Nemcev, ki so napadali, pa je bilo čez 1500. Partizani so sprejeli borbo in tri dni odbijali Nemce, katerim so prizadeli težke izgube. To je bil prvi frontalni boj partizanov z Nemci v Sloveniji. Čeprav so imeli Nemci moderno orožje in težko artilerijo, s katero so tudi napadali, so jih partizani odločno odbijali. Položaj, ki so ga zavzemali partizani, je bil dolg več kilometrov. Nemci so dobili še okrepitev in tako so se morali partizani po treh dneh težkega boja pod velikim pritiskom umakniti. Ko so Nemci po umiku partizanov zavzeli Dražgoše, so začeli pobijati ljudi in vas porušili do temeljev. Vas je bila po vojni s prostovoljnimi delom v celoti obnovljena.

Pot nas je nato vodila čez Jelovico v Bohinj. V Zlatorogu smo kosili in po ogledu Bohinjskega jezera smo nadaljevali pot proti Bledu. Cene v gostinskih

obratih so seveda turistične in precej višje kot v Kočevju, vendar mi bili vsi zelo zadovoljni. Tudi vreme se je izboljšalo. Lep razgled z gradu na Bledu in ogled muzeja sta bila za nas spet novo doživetje. Polni vtisov nad lepoto naše slovenske zemlje, ki ji pridne roke delovnih ljudi še povečujejo, smo gledali lepo urejene ceste, domove, polja, travnike, gozdove in planjane. Ko človek gleda vse to in opazuje, mu vstane v srcu tisto veliko hrepenenje, ki mu pravimo ljubezen do naše socialistične domovine in naše svobodne zemlje, da se človek čuti neizmerno srečnega. Res je padlo za svobodo toliko ljudi, ki so ljubili svoj rod in svobodo tako močno, da so raje umrli, kot bi jo izdali!

To smo spoznali v Begunjah, katere smo tudi obiskali. Tovariš Stane Prezelj-Janko nam je pred ogledom Begunj govoril o okupatorjevih zločinih v kazniščih, skozi katero je šlo v letih 1941–1945 čez 12.000 zapornikov. Od teh so Nemci nečloveško mučili in končno tudi ubili samo v Begunjah čez 800 ljudi, ostale pa pošiljali v taborišča smrti v Nemčiji. Tovariš Prezelj nam je govoril tudi o dramatičnem boju Kokrškega odreda, ki je v začetku maja 1945 vodil tri dni težke boje z Nemci, da je osvobodil 600 zapornikov, ki so bili tedaj v kazniščih in so jih nameravali Nemci pobiti.

Ogled zaporov v Begunjah je pretresljiv in človeka izčrpa. (Konec na 3. strani)

Po Jugoslaviji

NOVA LADJA »BELA KRAJINA«

Preteklo soboto je odplula iz Pirana na prvo pot v Ameriko naša največja trgovska ladja »Bela krajina«. Zgradili so jo v puljski ladjedelnici »Uljanik« za piransko »Splošno plovbo«. Da je ladja res velika, dokazuje podatek, da lahko naenkrat prepelje nad 1250 vagonov razsutega tovara.

MILIJARDE ZA REKONSTRUKCIJO

V kratkem naj bi se začela rekonstrukcija jeseniške železarnice, za kar bodo porabili nad 40 milijard dinarjev. Železarna na Jesenicah ima za seboj že sto let dela, zato jo bo treba temeljito modernizirati. V sklopu rekonstrukcij bodo zgradili novo električno peč z zmogljivostjo 40 do 50 ton, zmogljivost sedanjih Siemens-Martinovih peči pa bodo povečali od 85 do 150 ton. Po končani rekonstrukciji se bo proizvodnja železarne povečala od sedanjih 33 na 62 milijard dinarjev in bo zavzela eno vodilnih mest v jugoslovanski črni metalurgiji.

MESEC DNI SVEŽE MLEKO

Od 15. avgusta dalje bo beograjska mlekarna prodajala nov proizvod: sterilizirano mleko, ki bo ostalo sveže še po mesecu dni, in to brez hladilnika. Prodajali bodo tudi sterilizirano čokoladno mleko in smetano. To so pri nas novi proizvodi.

ci obravnavajo ameriški načrt »Zveza za napredek«, ki so ga označili kot sredstvo za »zavornanje Latinske Amerike pred komunizmom«. Po govoru kubanskega delegata, ki je ostro napadel ta načrt, je prišlo do dramatičnih prizorov. Očital je ZDA, da pripravljajo agresijo na Kubo in atentat na njihovega predsednika. Zahteval je poročilo proti agresiji in poudaril, da morajo ZDA vrniti zaplenjena kubanska letala.

SMRT ZA EICHMANA

Jeruzalem, 10. avg. — Izraelski državni tožilec Hausner je zahteval smrtno kazen za polkovnika SS A. Eichmanna, ki je kriv za smrt šestih milijonov Židov.

DINAMIT NA PROGI

Bolzano, 10. avgusta. — Ob glavni železniški progi med Avstrijo in Italijo je policija našla 2 kg dinamita. Po tej progi vozi dnevno nad 30 vlakov.

NI PROSTORA ZA TRUJILLA

Ciudad Trujillo. — Predsednik Dominikanske republike je sporočil, da noben član družine ubitega diktatorja Trujilla ne bo mogel kandidirati na bližnjih volitvah za novega predsednika.

RUSK V RIMU

Rim, 10. avgusta. — Včeraj je prispel iz Pariza v Rim ameriški zunanji minister Dean Rusk. Razgovorjal se bo s predsednikom italijanske vlade Fanfaniem in zunanjim ministrom Segnijem.

IV. MEDAMERIŠKA KONFERENCA

Punta del Este (Urugvaj). — Na četrti medameriški konferen-

Partizanske bolnice na Ravnah

Razmere na Frati so bile zelo težke. Spotoma so med premikom iznad Golenice do Frate umrli štirje ranjenci. Vse štiri so prenesli na Frato, kjer so pokopani. Pritisnil je hud mraz in pričelo je močno snežiti. Hrane ni bilo. Ranjenci in osebe so se hranili z mulinim mesom, ker drugega niso imeli. V dolini so bili Nemci, tako da niso mogli priti do prepotrebne hrane. Čez nekaj dni je odšel Rudi Cvar s še nekaj lažjimi ranjenci v poldrugo uro oddaljeno Brigo. po hrano. Brigarji so bili zelo zavedni in predani ljudje, saj so vso vojno pomagali našim borcev. Ostala naselja v bližini bolnice pa so bila prazna, ker so v njih prej živeli Kočevski Nemci. Na Brigi so torej dobili nekaj hrane, tako da so lahko ranjenci prejeli nekoliko drugačno hrano.

Posledice teh naporov in trpljenja so se kaj hitro pokazale. Bolniki, ki so imeli tifus, so začeli umirati. Umrli sta tudi še dva ranjenca. Skupaj je v tej bolnici pokopanih 14 borcev; vsi so pomrli v dobrem mesecu!

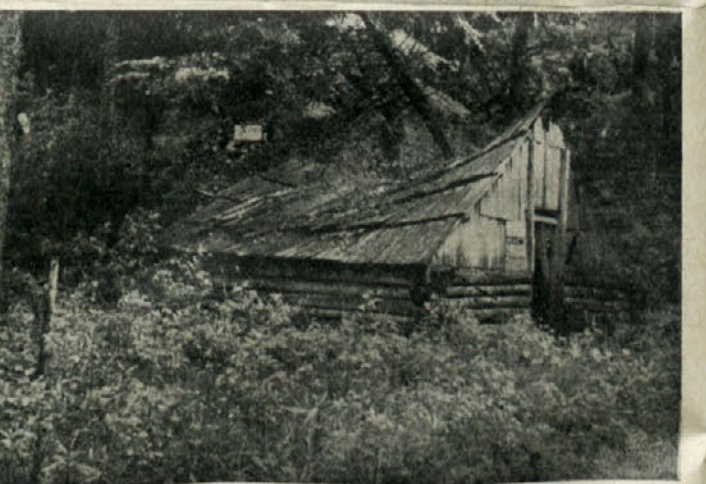
V tem času so pričeli graditi postojanke, ki naj bi imele trajnejši karakter. Iz centralnih bolnic v Rogu je prišla ekipa, ki se je pomnožila še z ljudmi iz Kolpske doline in nekaterimi partizani. Njena naloga je bila, da zgradi bolnice po vzoru postojank na Rogu. V ekipi so bili med ostalimi Janez Kovač, sedaj sofer v Ljubljani, neki bivši artist France Ožbolt-«Očka» iz Belice in njegov sin Peter in drugi.

Najprej so zgradili bolnico v gozdovih nad Dragarji. Dostop do nje je bil praktično mogoč samo iz ene strani, kar na drugi strani pada svet izredno strmo, skoraj navpično v Kolpsko dolino. V bližini bolnice je bil tudi močan studenec, tako da so bili preskrbljeni z vodo. Takoj za tem pa so pričeli graditi še drugo postojanko v nasprotnem pobočju, v gozdovih med Ravnami in Kočevsko Reko. Bolnico nad Dragarji so imenovali Suhi vrh. V njej je bilo prostora za 95 ranjencev. Postavljena je bila baraka za ranjence, baraka za osebe, kuhinja, skladišče in drugi stranski objekti. Druga bolnica je dobila ime Smrekovec. Bila je nekoliko manjša in je imela 50 ležišč. Tudi v tej bolnici je bila postavljena baraka za ranjence, baraka za osebe, kuhinja, stranski prostori in posebna, na eni strani odprta lopa, v kateri so se poletni ranjenci sončili. Obe postojanki sta bili izredno skrbno zamaskirani.

Les za barake so posekali v okolici bolnice. Tam so ga tudi tesali in seveda šore in trske skrbno zakrili. Stene barak so bile iz tesnih brun, ob straneh visoke nekaj nad meter. Na njih je stala strma streha, pokrita s škodlami, katere so tudi nacepili v okolici bolnice. Vsi objekti so bili obloženi z vejami, na katere je napadalo listje, tako da je bilo mogoče zgradbe opaziti le iz neposredne bližine. Tudi iz zraka niso bile barake vidne, ker so stale v zavetju košatih smrek in bukev. Na Smrekovcu so okoli barak posebno skrbno uredili in so ves prostor tlakovali z lesenimi tlakovi, katere so našagali iz tanjših smrekovih debel.

Posebno težko je bilo prikriti dim. Na Smrekovcu so na primer speljali dimnik pod zemljo v bližnje grmovje in tam na ustju dimnika pritrili mrežo, tako da se je dim razvelel med grmovjem in ga ni bilo zlahka opaziti. Dimnike iz ostalih barak pa so obrnili proti zemlji, tako da se je dim razlezel po zemlji. Pri vsem tem je najbolj zanimivo, da so dimniki kar dobro funkcionirali. Kurili so s suhim dračjem, ki so ga poprej olupili, tako da je bilo manj dima.

V barakah je bilo za ranjence dobro preskrbljeno. Barake so bile znotraj obložene s papirjem. Vsak ranjenec je imel svojo posteljo, slamarico ali žimnico, pokrito z rjuho, pogrnjali so se pa z velikimi, toplimi odejami. Prostore so razsvetljevali s petrolejkami, razen operacijske sobe, kjer jim

Rozmanov dom (Suhi vrh — junij 1961)

je svetila prvotno karbitarica, kasneje pa so dobili akumulatorske svetilke. Za razvedrilo so imeli tudi baterijski radijski sprejemnik, šahe in podobno.

Obe bolnici sta bili tudi dokaj dobro opremljeni z medicinskimi pripomočki, tako da so lahko opravljali vsakovrstne kirurške posege. Bolnica na Smrekovcu je imela tudi zobno ambulanto in se je eden od članov osebja nedavno pohvalil, da ima še sedaj v zobu plombo, ki so mu jo namestili leta 1944 v tej bolnici.

Prvi ranjenci so prišli na Suhi vrh nekako v novembru 1943. To so bili predvsem trpini iz Frate. Kmalu za tem, 9. decembra 1943, pa so naselili tudi Smrekovec. Tja so prišli ranjenci iz Kočevja, borci, ki so bili ranjeni ob znanem napadu na Kočevje.

V sprejemni knjiži bolnice na Smrekovcu je vpisanih 348 ranjencev. To je vsakakor velika številka. V vsaki bolnici je bilo povprečno po 25 do 30 ranjencev. Število se je povečalo, kadar so bile večje borbe. Ranjence so v bolnico vozili predvsem iz Notranjske, Kolpske doline, okolice Kočevja do Lašče, nekaj jih je pa prihajalo iz hrvaških partizanskih enot. Te so prevažali preko Kolpe in jih nato spravili do bolnic. Seveda so se zdravili v bolnici tudi tovariši, ki so zboleli. Več je bilo tudi takih, ki so imeli zmrlince.

Osebe vsake bolnice je šlo okoli dvajset ljudi. Zdravniki so se večkrat menjali. Na Suhem vrhu je bil precej časa upravnik dr. Šumski-Medvešček, na Smrekovcu ali pa tu in tam pa dr. Hočevar, dr. Andrej Zupančič-Mike, dr. Ivan Pintarič, pokojni dr. Cizelj, pokojni dr. Černič, France Brece in drugi. Od medicinskega osebja je treba omeniti bolničarja Zmitka, tovarišič Bojčev in Debeljakovo, dr. Marto Nosarovo, Marijo Češarkovo in še niz drugih. Komisar obeh bolnic je bil ves čas tovariš Ivo Serajnik.

Obe bolnici sta imeli skupen ekonomat v vasi Inlauf pri Borovcu. Ekonomat je vodil Rudi Cvar. Naloga ekonomata je bila, da zbira hrano in ostalo potrebno opremo in material za obe bolnici. Ekonomat je bil tudi sprejemališče za ranjence. Oddaljen je bil od Suhega vrha poldrugo uro, od Smrekovca pa še nekaj več.

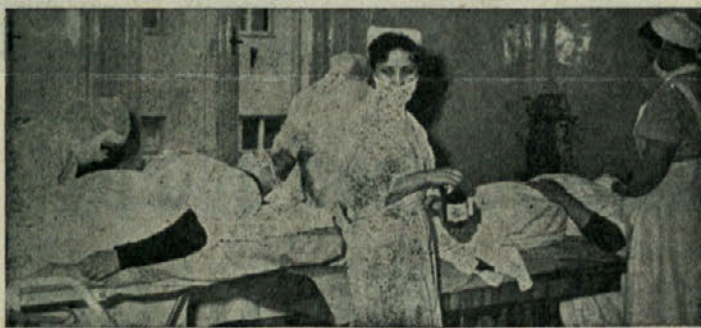
Ekonomat je nabavljala hrano na Notranjskem, v Beli krajini in v Kolpski dolini. Kasneje je dobival tudi hrano iz zavezniških pomoči, ker so v Ravnah odmetavala zavezniška letala material in orožje. Imeli so organizirano mesarijo, ki jo je vodil Rudi Pirc. Vso hrano so kurirji iz bolnic znosili v postojanke v nahrbtnikih. To ni bilo lahko, saj je bilo potrebno vsakodnevno oskrbovati v vsaki postojanki vsaj 50 ljudi. Ekonomat je imel tudi nekaj svojih voz in konj. Uporabljali so jih za dovoz hrane in za prevoz ranjencev od Inlaufa do bližine bolnic.

(Konec prihodnjije)

Uspela krvodajalska akcija

Poziv na prostovoljno oddajo krvi v Kočevju je imel med prebivalstvom zadovoljiv uspeh. V dneh 2., 3., 4. in 8. avgusta je 538 krvodajalcev iz Kočevja in okolice oddalo kri.

Uspeh bi bil lahko boljši, če bi prišli ob določenem času vsi prijavljenci. Telo je bilo skupno 800, vendar se jih je nekaj skesalo in so njihova imena ostala samo na seznamu prijavitelcev.

Tudi letos so prednjačili krvodajalci, ki so že po večkrat oddali kri. Prav bi bilo, da bi iz leta v leto raslo število novih dajalcev krvi.

Poleg organizacij Rdečega križa so se angažirale pri zbiranju krvodajalcev tudi sindikalne podružnice. Iz podjetij in ustanov se je prijavilo 329 ljudi, dejansko pa se je oddalo 278. Navedli bomo podatke iz nekaterih podjetij o številu prijavitelcev in udeležencev pri oddaji krvi. Iz podjetja »Avto« se je prijavilo 15, k odvzemu krvi pa

jih je prišlo sedem, od 13 prijavljenih gostincev se je oddalo 11. Ključavničarstvo prijavi 31, oddalo 32, iz Tekstilane prijavi 29, oddalo 19, Trgopromet prijavi 16, na oddajo krvi jih je prišlo 15, s Kmetijsko gozdarskega posestva in LIO se je prijavilo skupno 55 dajalcev, na odvzem krvi pa jih je prišlo 85, »Elektro« — prijavi 10, oddalo 8, SGP »Zidar« — pri-

javi 12, oddalo 8, Oprema — prijavi 16, oddalo 13, ITAS prijavi 15, oddalo 11 ljudi itd. V prihodnjih dneh bodo odvezemali kri še v Dragi in Kočevski Reki. S tem bo krvodajalska akcija zaključena. Občinski odbor RK in Občinski sindikalni svet se vsem krvodajalcem občine Kočevje, ki so se oddali po pozivu in darovali dragoceno, nenadomestljivo zdravilo — kri nesrečnim bolnikom, zahvaljujeta za njihov humani odnos.

javi 12, oddalo 8, Oprema — prijavi 16, oddalo 13, ITAS prijavi 15, oddalo 11 ljudi itd.

V prihodnjih dneh bodo odvezemali kri še v Dragi in Kočevski Reki. S tem bo krvodajalska akcija zaključena. Občinski odbor RK in Občinski sindikalni svet se vsem krvodajalcem občine Kočevje, ki so se oddali po pozivu in darovali dragoceno, nenadomestljivo zdravilo — kri nesrečnim bolnikom, zahvaljujeta za njihov humani odnos.

DOMA IN PO SVETU

IZREDNO ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE

New York, 10. avgusta. — Ameriški poskusi, da bi posredovali v sporu med Francijo in Tunizijo zaradi Bizerte, so ostali doslej brez uspeha. Kljub temu, da ZDA nasprotujejo sklicanju izrednega zasedanja Generalne skupščine OZN zaradi tega spora, si je azijsko-afriška skupina že zagotovila potrebno večino glasov. Ameriški predstavnik v OZN Stevenson je izrazil optimizem glede poravnave francosko-tunizijskega spora izven svetovne organizacije, vendar, kakor kaže zadnje dni, tega ne bo mogoče doseči. Odklonitev Francije, da bi umaknila svoje čete iz Bizerte, je zmanjšala to upanje. Na izrednem zasedanju GS bodo poleg Bizerte obravnavali verjetno tudi načelna vprašanja o vojaških oporiščih na tujih ozemljih.

ZANIMANJE ZA RAZGOVORE TITO-NKRUMAH

Beograd, 10. avgusta. — Po končanih razgovorih med predsednikom Titom in ganskim predsednikom Nkrumahom sta oba državnika podpisala skupno sporočilo. O razgovorih med

obema državnikoma obširno poročja ves svetovni tisk in radio.

POMOČ TUNIZIJI

Beograd, 10. avg. — Zvezni izvršni svet je odobril tuniški vladi za Tunizijo, prizadete v bojih okrog Bizerte, znatno denarno pomoč. Te dni so poslali v Tunizijo prvo pošiljko zdravil in sanitetnih potrebščin.

PO GOVORU NIKITE HRUŠČEVA

New York, 10. avg. — Ameriški politični krogi in časniki še vedno z veliko pozornostjo analizirajo govor, ki jih je izrazil sovjetski premier Hruščev v svojem zadnjem govoru. — Washington meni, da bi morala Sovjetska zveza v sedanjem položaju storiti prvo diplomatsko potezo, da bi se začela pogajanja o Berlinu. Po mnenju nekega vodilnega demokratskega senatorja je razorožitev najprikladnejša točka, na kateri Vzhod in Zahod lahko obnovita stike.

MANEVRI ZAHODNONEMŠKE MORNARICE

Kiel, 10. avgusta. — Zahodnonemška mornarica je začela v Baltičkem morju in v delu Se-

vernega morja z manevri, v katerih sodeluje okrog 100 ladij z nad pet tisoč mornarji in oficirji. Manevri bodo trajali 20 dni.

TITOVA BRZOJAVKA VII. KONFERENCI V TOKIU

Beograd, 10. avgusta. — Predsednik Tito je poslal VII. svetovni konferenci proti atomskim in hidrogenskim bombam ter za popolno razorožitev v Tokiu poslanico, v kateri pravi: »Pošiljam pristržne pozdrave udeležencem konference ter vas prosim, da v imenu jugoslovanskih narodov in v mojem osebnem imenu posredujete japonskemu ljudstvu najboljše želje za nadaljnji napredek ter uspeh v boju za zagotovitev miru v svetu.

RUSK V RIMU

Rim, 10. avgusta. — Včeraj je prispel iz Pariza v Rim ameriški zunanji minister Dean Rusk. Razgovorjal se bo s predsednikom italijanske vlade Fanfaniem in zunanjim ministrom Segnijem.

IV. MEDAMERIŠKA KONFERENCA

Punta del Este (Urugvaj). — Na četrti medameriški konferen-

Izvenšolska dejavnost na šolah v Kočevju

Slika razgibane kulturno-prosvetne dejavnosti Kočevja v tej sezoni bi bila samo s pregledom dela in dosežkov naše "Svobode" nepopolna, v mestnem merilu skoraj borna, če ne bi upoštevali izvenšolskih prizadevanj pedagoških kolektivov šol: gimnazije in osnovnih šol "M. Bračiča" ter "J. Seška". Z izpolnitvijo osnovne naloge šole, nuditi učencem temeljit šolski pouk, pa delo šolskega kolektiva se zdaleč ni do kraja opravljeno. Tudi prosti čas učencev skušajo pravilno izrabiti za najrazličnejše dejavnosti, ki jim najbolj ležijo. Za poznejše kulturno-prosvetno izživljanje mladine so zelo pomembni dramski, lutkovni in literarni krožki ter pevski dejavnosti.

Vsakoletno dramsko udejstvovanje gimnazijcev na našem in tudi okoliških odrih ter mnoge zaključne in javne, manjše in večje prireditve obeh osnovnih šol zaslužijo, da jih omenimo, ker so dobro izpolnile velike vrzeli, ki bi sicer nastale samo s prireditvami naše osrednje prosvetne organizacije DPD "Svoboda".

Postala je že tradicija, da MKUD "Matej Bor" na gimnaziji v Kočevju proti koncu šolskega leta uprizori kakšno odsko delo. Tudi letos se tej tradiciji niso izneverili. Uprizorili so I. in W. Firnerja komedijo v treh dejanjih "Kukavičje jajce". Režiral je prof. Janko Kovačič. Temeljita režija in resno odsko prizadevanje mladih igralcev sta uvrstila to komedijo med najbolj dognane uprizoritve v letošnji sezoni na našem odru. Profesor, njegova žena in hči (J. Požar, V. Bastar, M. Uhan) pa še Mary in Ann so bili liki, ki jih ne bomo kmalu pozabili. — Pohvaliti moramo nenehno delavljeno pripravljenost srednjšolske mladine. Nikoli ni odrekala, če so jo društva in organizacije prosile za sodelovanje. Marsikatera prireditev bi bila v minulem šolskem letu ostala samo v načrtu, če ne bi bilo njene pomoči.

Pisati o izvenšolski dejavnosti učencev osnovnih šol "M. Bračiča" in "J. Seška" ter o tem, kateri pedagoški kolektiv je dose-

gel pri tem izvenšolskem delu večje uspehe, za vsako šolo posebej, je prostorno nemogoče in tudi nepotrebno. Kdor je vsaj malo zasledoval izvenšolsko dejavnost učencev naših osnovnih šol, je moral opaziti, da postaja iz leta v leto vedno večja, pestrejša in temeljitejša. Ni dvoma, da se to delo odvíja po dobro premišljenem načrtu. Izvenšolska izobraževalna dejavnost se je zlasti pokazala pri večjih praznovanjih državnih in delavskih praznikov, spominskih dni iz osvobodilne vojne, pri Prešernovi proslavi, Dnevu žena, Dnevu JLA, zlasti pa pri praznovanju docela mladinskega praznika Novoletne jelke in še pre mnogih drugih. Tu sta obe šoli sodelovali navadno skupno in je bil tudi uspeh tega skupnega dela zato tem večji. Naštetih vse deklaracij, prizorčke, nagovore, voščila in vse odpete pesmi ni mogoče. Preveč jih je bilo. V našem pa šola "M. Bračiča" le prednjači: v dramatik, uprizorili so Goliovo "Triglavsko bajko" in Bevkovega "Tončka", lutkovni krožek pa igrice "Težave Peteršiljkove mame" in priredil z njo več predstav za pionirje in cibane v Kočevju in gostoval v Koč. Reki. Za prihodnjo sezono pripravljajo igrice: "Teta Kunigunda", "Latvica" in "Kljukčev rojstni dan".

Pisati o glasbeni dejavnosti naših šolah obširneje, bi se reklo pisati razpravo o neverjetnem porastu glasbene kvalitete, ki jo opažamo v mestu in vsej občini. Glasbena pedagoginja Anita Zupan in prof. Miloš Humeč sta vsemu glasbenemu pouku pri nas dala svoj pečat in sta nam porok za nadaljnjo še bujnejšo glasbeno rast! Revija mladinskih pevskih zborov v Kočevju (24. aprila) nas je zlasti z nastopom združenih pevskih zborov pod vodstvom prof. M. Humeča (330 pevcev) v tej veri potrdila.

Kam bi nas zaneslo, če bi hoteli, četudi samo s skupnimi besedami, omeniti delo vseh krožkov obeh osnovnih šol in gimnazije! Nekaj najvažnejših moramo omeniti, da vsaj zaslugi mogoče izvenšolskega prizadevanja pedagoških kolektivov za čim boljše rast mladine. Na

obeh šolah so takile krožki, ki se po strukturi in načinu dela dosti ne razlikujejo: šahovski, kemijski in tehnični krožek, dramski in lutkovni krožek, literarno-zgodovinski krožek, fotoamaterski krožek, krožek za tuje jezike. Važna je telesnovzgojna dejavnost, pionirska zadruga, delo PRK, pevska dejavnost, poučni izleti in ogledi, obiski pisateljev, dopisovanje in stiki s pionirji na drugih šolah, mladinski tisk in knjige Prešernove družice. Zlasti spodbudno je zbiranje gradiva o narodnih herojih! Pri tem delu so imeli uspehe, ki bi jih komaj dosegli v tem času dosti izkušenejši zbiratelji!

Obe šoli imata tudi literarni glasili: "M. Bračiča" — "Prve korake", šola "J. Seška" pa "Selest". Glasili sta zanimivost svoje vrste.

Ker so učenci za vse pomembnejše praznike izvajali pestre programe, jih je zaposlitev v pionirskih igrah neposredno silila vedno bolj spoznavati svojo ožjo in širšo domovino ter jo ljubiti. Pri tem so vzgojitelji izrabili vse situacije in jih tudi temeljito obdelali v pozitivnem idejnem smislu.

Vodstva in pedagoški kolektivi naših šol zaslužijo za svoje izvenšolsko udejstvovanje vso pohvalo! Zlasti pa so jim hvaležni naši kulturno-prosvetni entuziasti, saj jim prav oni vzgajajo novi rod prosvetnih delavcev, ki nam bo v teh zmehani-ziranih časih morda prav kmalu krvavo potreben.

F. Cankar

ZRAČNI VELIKAN

Na mednarodni letalski razstavi v Parizu, ki je bila ob koncu minulega in v začetku tega meseca, je Sovjetska zveza prikazala svojega zračnega velikana, največje potniško letalo na svetu, Tupoljev "Tu - 114", ki lahko sprejme 170 potnikov. S svojimi štirimi motorji skupne moči 50.000 konjskih sil lahko ta potniški velikan, težek 180 ton, doseže brzino 850 km na uro.

Gibanje prebivalcev

Zahvale

Prodajam

Izpuščeno

Ireklici

cem najlepše zahvaljujem za prijetno dolgoletno sodelovanje v lepih in težkih dneh življenja. V prihodnosti želim vsem mnogo dobrega in lepega!

Vika Kavce

IZGUBLJENO

Dne 8. avgusta sem od Livoda do Štalcarjev izgubil rjav vetrni jopč. Najditelja prosim, naj ga proti nagradi vrne na upravo "Novice".

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj in ko zapuščam Kočevje se vsem znan-

krivo

DOLENJA VAS

Rodili sta: Oražem Marija, gospodinja iz Prigorice 19, dečka Janka in Oražem Vida, gospodinja iz Dolenje vasi 45 — deklico Sonjo.

CESTITKE

Mariji Lavrič v Angliji 2 Chadel Terrace kličejo še na mnogo zdrava leta, enako sinku Jošku za rojstni dan, Karlu pa lep pozdrav, Janez, Jože in Ivan-ka z družinami, posebno pa mama.

Kohek Marici iz Francije želi

"NOVICE" — glasilo Občinskega odbora SZDL Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska CZP "KOČEVSKI TISK" v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Janez Merhar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14/a, telefon uredništva in uprave 389. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za izposojstvo 1000 din oz. 3 ameriške dolarje. Tekoči račun: 600-78-1-265 pri Komunalni banki Ljubljana, podružnica Kočevje

5. avgusta je bil v Osilnici pionirski turnir v malem nogometu. Sodelovali so: Plešče, Zamost in Osilnica.

Osilnica : Zamost 9:1 (2:1)

Potek igre v prvem polčasu ni dal slutiti, da bo Osilnica tako visoko porazila Zamost. Prvi gol za Osilnico je dal Kovač, drugega so si zabili sami, toda Zamoščani vseeno niso klonili. Edini gol so dali z 11 metrovko. V drugem polčasu so se Osilničani razgibali in dali takoj dva gola. V nadaljevanju so bili

Pionirski nogometni turnir

boljši, toda žoga ni hotela nikakor v gol. Pet minut pred koncem tekme je bil rezultat 4:1! Tedaj se je vsul pravi plaz golov.

Plešče : Zamostec 9:0 (5:0)

Tudi tu so imeli Pleščani lahko delo. Nasprotnike so vrteli, kakor so hoteli. Najzaslužnejši za tako visoko zmago Plešče je

bil Ožbolt, ki je dal 5 golov. Kot lani, so se tudi letos Osilničani in Pleščani borili za prvo mesto.

Osilnica : Plešče 5:4 (1:2)

Osilnica, ki se je zavedala, da brani prvo mesto, je zaigrala hitro in Serčer A. je povedel Osilnico v vodstvo. Toda nekaj protinapadov in Pleščani so izenačili. Temu je sledil še en gol in Plešče so vodile z 2:1.

Drugi polčas je prinesel veselje Osilničanom. Serčer A. je kmalu izenačil Serčer F. pa povedel Osilnico v vodstvo. Potem sta dala še vsak po en gol in Osilnica je vodila s 5:2. Rezultat sta spremenili dve reki v kazenskem prostoru in Plešče so zmanjšale na 5:4. Osilnica je osvojila ponovno prvo mesto.

-ip

Na izletu po Gorenjski

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ljudje v nemških uniformah se človeku prikažejo kot zver, ne ljudje. Fašizem se pokaže v vsej svoji strahoti. Trpljenje in muke zapornikov so pretresljiva drama ljudi v 20. stoletju, ko je po svetu divjala fašistična zver. Napisi mučenih zapornikov nam pokažejo tisto veliko ljubezen do domovine in doma, katere fašizem ni mogel ubiti.

Neznani zaporniki so po zidovih že zapisali:

"Moje trpljenje mi lajša zavest, da svojemu narodu moram biti zvest. Moje telo mora umreti, moja ideja mora živeti! Težak je bič, lahak je sen meč imamo jeklen sovražnika že voha hudič."

"Ne obupaj v največji nesreči."

"Dragi tovariš, glej, tudi tebe je doletela ta žalostna usoda, potrpi..."

Naglič Franca je 27. 9. 1944 zapisala na zid v bunkerju:

"Sama sem v bunkerju, ne vem, kaj bo z mano; veliko trpim, kje je moj ljubi dom in moja ljuba, zlata mamica! Stara sem 17 let."

Tako se vrstijo pretresljivi napisi po zidovih ječ. Pisali so jih ljudje na pragu smrti. Clovek ob tem nehoti pomisliti:

"Kako drago je plačana naša svoboda! Tega ne smemo nikoli pozabiti, vedno se moramo spominjati trpljenja naših ljudi, ker so tako globoko ljubili naš na-

rod in njegovo svobodo, da so zanj tudi umrli."

Ogled parka za kaznilnico in Drage, kjer so Nemci pobijali zapornike, je spet nova pretresljiva slika spominov na muke, ki so jih doživljali zaporniki. Lepo urejeni spominski kamni z imeni pobitih ljudi so kot tihožitje prestanega trpljenja.

Po končanem ogledu Drage smo se ustavili na domu Avsenikov v Begunjah, kjer so nam prijazne natakariče že pripravile malico, da smo se malo okrepčali in nadaljevali pot proti Kranju. V internatu Tekstilne šole nam je Ivan Košir, ki nas je spremljal ves čas od Skofje Loke, dodelil sobe za prenočišče.

Zjutraj 30. julija smo se kmalu po šesti uri spet zbrali. Po zajtrku smo se odpravili po mestu, ki je bilo vse v zastavah, pripravljeno za veliko praznovanje občinskega praznika. Mesto Kranj se lepo razvija in napreduje.

Proslava in odkritje spomenikov, vse to je bila velika manifestacija ljudi iz občine Kranj in nam bo ostala v trajnem spominu. Po proslavi smo si ogledali še Velesajem.

Po kosilu smo se poslovlili od tovarišev iz Kranja, katerim ponovno iskreno zahvalo za ves njihov trud. Jože Cvikelj, Ivan Košir, Stane Prezelj, Franc Bedja in vsi ostali tovariši so se v resnici trudili, da je naš izlet nemoten in lepo potekel.

Nazadnje smo si ogledali še Urh pri Ljubljani, kjer smo spet videli mučnino iz časov NOB. Tu so delovali naši domači izdajalci belgardisti in domo-

branci v službi okupatorjev. Neizbrisno govorijo dokumenti o zločinih naših domačih izdajalcev, ki so kot krvoloki pobijali naše ljudi. Clovek občuti ob tem samo stud in prezir do vseh tistih, ki so delali te zločine, jih organizirali in vodili in si tako dali pečat večne sramote.

Polni lepih vtisov smo se vsi veseli in zadovoljni vrnili zvečer v Kočevje. Vse, kar smo doživeli na tem izletu, nam bo ostalo v najlepšem spominu.

Na koncu moramo omeniti tudi našega šoferja Ažmana iz Avtopodjetja v Kočevju, ki nas je ves čas lepo in varno vozil in mu gre za njegovo vestno delo v službi vsa pohvala.

Peter Šobar

OBELISK IZ NAPOLEONOVE ILIRIJE

Prvi most preko Une, med Hrvaško in Bosansko Kostanjevico, je bil zgrajen l. 1812. Ta kraj je bil sestavljen del Napoleonove Ilirije. Na glavi mostu, na desni strani reke, je gradbenik postavil kamenit obelisk, na katerem je označeno leto, ko je most zgrajen in ki nosi začetne črke Napoleona in generala Paula Bertranda, generalnega guvernerja Ilirije.

Ko je ta leseni most odslužil, je na njegovem mestu nastal novi, zopet leseni most. Ob njegovem začetku stoji še danes isti obelisk.

REKA, KI JO JE POŽRL KRAS

Dalmatinska reka Krka je imela včasih še en pritok, ki ga danes ni več. To je bila rečica Marica, katere izvir je bil pri Parčindžinih. Ustje je imela pri današnjem samostanu »Krka«, tri kilometre od Kistarja. Še danes je moč videti kanjon, kjer je bilo korito Marice.

Košarkarska tekma v Ribnici

Ribniški košarkarji so aktivni tudi v mrtvi sezoni. V nedeljo je bila košarkarska tekma med članskim in pionirskim moštvom TVD Partizan Ribnica. Pionirji so v prvem polčasu nudili močan odpor in tako dokazali, da delo z njimi ni bilo zastoj. Prvi polčas se je končal z rezultatom 37 proti 33.

V drugem polčasu so se mladi le s težavo upirali. Končni rezultat je bil 100:63 za člane. Pionirska ekipa Ribnice sodi med boljše v ljubljanskem okraju. Če bodo še naprej vestno trenirali, bodo lahko kmalu nadomestili člansko ekipo.

(et)

Prodaja avtomobilov

ObLO Kočevje obvešča vse interese, da PRODA DVA OSEBNA AVTOMOBILA — FIAT 1100, MERCEDES TIPA 170
Cena po dogovoru. Interesenti se zgledajo lahko vsak uradni dan na ObLO Kočevje, soba št. 18

Stanovanjska skupnost Ribnica

razpisuje

DELOVNO MESTO UPRAVNIKA OBRATA DRUŽBENE PREHRANE RIBNICA

Pogoj: Primerna strokovna izobrazba z najmanj 3 do 5-letno prakso v vodenju obrata družbene prehrane (kvalificiran kuhar ali kuharica). — Nastop službe takoj ali po dogovoru! — Plača po dogovoru! — Interesenti naj vložijo prošnje najkasneje do 10. septembra 1961

Stanovanjska skupnost Ribnica

SPORED RTV LJUBLJANA

SOBOTA, 12. AVGUSTA

5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — 5.10-5.30 Nekaj domačih — 6.30-6.40 Reklame — 8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu — 8.30 Pionirski tehnik — 8.50 Orgle in orglice — 9.00 Glasba včeraj in danes — 10.15 S sprejemnikom na dopust — 12.00 Koroški akademski orkester — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Pihalni orkester LM igra finale iz opere Polluto — 12.45 Havajski zvoki — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Nekaj razpoložljive glasbe — 14.00 Od polke do kalipsa — 14.30 Prireditve dneva — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 15.40 Dve koncertni uverturi — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.20 Dunajski valčki — 16.40 Mladinski mešani zbor gimnazije iz Celja — 17.00 Lokalni dnevnik — 17.15

Pevec Paul Anka — 17.30 Po kinu se dobimo — 18.00 I. slika iz opere Faust — 18.20 Pozdrav z gora — 18.45 Okno v svet — 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Narodne in domače viže — 20.20 Radijska komedija — Vagabund — 21.00 Melodije za prijeten konec tedna — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Plesna glasba — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

NEDELJA, 13. AVGUSTA

6.00-6.30 Jutranji pozdrav — 6.30-6.40 Reklame — 6.40 Vedri zvoki — 7.15 Ansambel in solisti — 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva — 7.35 Godalni orkestri in naši pevci zabavne glasbe — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.37 Iz albuma skladb za otroke — 8.52 V tričetrtinskem taktu — 9.00 Poročila — 9.05 Z zabavno glasbo v

novi teden — 9.48 Tri pesmi Matije Bravničarja — 10.00 Se pomnite, tovariši... — 10.30 Za urne pete in veselo srce... — 10.50 Nedeljska matineja — 11.40 Rapa Suklje: Pulj zunaj arene — 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Za našo vas — 13.50 Pol ure z velikimi zabavnimi orkestri — 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.15 Reklame — 15.30 Melodije, ki jih radi poslušate — 16.00 Igramo za vas — 17.00 Športno popoldne — 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Zabavni zvoki za vse — 21.00 Športna poročila — 21.10 Življenja velikih romantikov — 22.15 Plesna glasba — 23.05 Cl. Debussy: Prizor iz III. dejanja opere Peleas in Melisande — R. Liebermann: I. dejanje opere Sola za žene — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Urednikova pošta

Filmsko pismo iz Pule

Osmi jugoslovanski festival v Puli je za nami. V festivalskih dneh je bilo v našem filmskem mestu zelo živahno, saj se je tja nateklo poleg filmskih delavcev še nič koliko kritikov, novinarjev in radovednežev iz vseh krajev domovine. Pisana množica je devet večerov zapored zasedala prostorni amfiteater.

Letošnji festival je pomenil še bolj kot prejšnja leta kvaliteten in kritičen preizkus celoletne filmske proizvodnje. Prav tako pa letošnji festival ni izpolnil vseh pričakovanj. Po vsakem predvajanju filma se je v ožjih in širših, strokovnih in nestrokovnih krogih razvijala živahna debata. Nema lokrat je predvajanje filma spremljalo živahno protestno življenje, kar je bil zgovoren dokaz o "kvaliteti" dela.

Vsak večer so predvajali en kratkometražni in dva celovečerna igrana filma. Le prvega dne, to je 28. julija in zadnji dan, 5. avgusta, ko se je festival zaključil in so bile svečano podeljene nagrade, so predvajali po en celovečeren film.

Od 16 filmov, ki jih je posebna komisija izbrala za festival, sta bila najboljša »Balada o trobenti in oblaku« v proizvodnji Triglav-filma in »Vzkipele mesto« v proizvodnji Avala-filma. Oba filma si delita diplomu »Film leta« in »Veliko zlato areno«. Drugi slovenski film »Veselic« je dobil »Veliko srebrno areno« in special. diplomu, film »Ples v dežju« pa je dobil diplomu za ekspresivnost filmskega jezika.

Denarne nagrade za najboljšo vlogo sta dobila oboje Slovenca in sicer Duša Počkajeva za najboljšo žensko vlogo in Miha Baloh za najboljšo moško vlogo.

Vsekakor pomeni letošnji Pulj za slovensko kinematografijo in »Triglav-film« poseben trijumf, saj je s svojimi tremi filmi »Ve-

selico«, »Plesom v dežju« in »Balada o trobenti in oblaku« pobral kar enajst osrednjih nagrad. Film Boštjana Hladnika »Ples v dežju« pojde celo na festival v Benetke. Razen tega pa je bilo proizvodnemu podjetju »Triglav-film« izrečeno še posebno priznanje, ker je izbral za repertoar najboljše umetniške filme. D. Skulj

Ribniško „Rešeto“

1. julija je »zagledal luč sveta« v Ribnici občasni glasnik ribniške komunne »Rešeto«. List je tiskan na malem formatu na osmih straneh. V uvodni besedi je med drugim rečeno, naj bi »Rešeto« združilo vse tiste, ki jim je pri srcu razvoj komunne.

Naloga »Rešeta« naj bi bila predvsem ta, da bo seznanjal občane o raznih problemih lokalnega značaja, tolmačil sklepe ljudskega odbora, skratka bi naj bil tribuna volilcev te komunne. Prva številka prinaša sestavke o delu krajevnih organizacij

Drugi Rus v vesolju 2:2 za SZ

V nedeljo, 6. avgusta ob 7. uri zjutraj so v Sovjetski zvezi izstrelili vesoljsko ladjo »Vzhod 2« s pilotom majorjem Titovim. Polet je uspel. Vesoljski potnik je 17 krat obkrožil zemljo in ostal v vesolju 25 ur in 18 minut. Med poletom se je počutil dobro in je tudi nekaj ur spal. Instrumenti v vesoljski ladji so delovali brezhibno.

Vesoljska ladja je tehtala 4731 kilogramov brez zadnje stopnje rakete. Ladja je krožila po poti, katere najbližja razdalja do Zemlje je bila 178 km, največja pa 257 km. Zemljo je obkrožila v 88,6 minute. Vesoljska ladja je imela dvojno radijsko zvezo kilometrov. Drugi Amerikanec

z Zemljo. Namen poleta je bil ugotoviti, kako človeški organizem prenaša daljšo vesoljsko vožnjo in spuščanje na Zemljo ter delovne sposobnosti človeka v trajnem breztežnem stanju.

Drugi sovjetski kozmonavt major German Stjepanovič Titov je star 26 let. Uspeh njegovega podviga je neprecenljiv. Med poletom je major Titov brzojavil premijeru Hruščevu in med drugim dejal, da se dobro počuti. Hruščev je v odgovoru naglasil, da se sovjetski ljudje neizmerno vesele njegovega uspeha.

Vesoljski pilot je pristal blizu kraja, kjer je 12. aprila pristal prvi kozmonavt Jurij Gagarin. Na svoji poti po vesolju je preletel nad 700.000 kilometrov!

V Sovjetski zvezi je ob novici, da je major Titov uspešno pristal na Zemlji, zavladalo vesplošno veselje. Premier Hruščev prejema čestitke od državnih raznih držav. Med drugim mu je čestital tudi naš predsednik Tito.

Vsekakor je uspešni polet četrtega človeka v vesolje velik zgodovinski dogodek in nov uspeh sovjetske astronautike. Po sodbi dveh jugoslovanskih znanstvenikov je pot na Luno odprta.

Človek je prvič pridr v vesolje 12. aprila letos. Major Jurij Gagarin je v štiri in pol tone težki ladji »Vzhod 1« obletel Zemljo in pristal na določenem kraju. Polet je trajal 108 minut.

V ZDA je bil prvi kozmonavt major Schepard. Poletel je 5. maja in je v 15 minutah v raketi »Redstone« preletel 475 kilometrov in se spustil v Atlantski ocean. Dosegel je višino 184

ČRNI POTOK

Ni še dolgo tega, ko so morali kmetje mlati žito s cepci. Tako je bilo tudi v Črnem potoku. Sedaj so se stvari spremenile. V Črni potok je prišel kombajn, ki je kmetom omlatil in zvezal žito. Kombajn je last Kmetijske uprave Ljvold in je v enem dnevu omlatil žito vsem kmetom iz Črnega potoka.

VREME

Lepo, sončno vreme bo trajalo približno do 13. avgusta. Po 13. avgustu bo nastopilo nestalno vreme s pogostimi padavinami. Hladno bo.

iz naših krajev

SZDL, priložnostni članek ob 20-letnici vstaje narodov Jugoslavije, razmišljanja o turizmu, narodopisnem muzeju v Ribnici, Stanovanjski skupnosti in drugem.

Ob rojstvu ribniškega »Rešeta« želimo, da bi uspešno opravljalo svoje poslanstvo, ki je spričo sedanjega razgibanega časa zelo odgovorno. List izdajata Občinski odbor SZDL in Stanovanjska skupnost Ribnica.

Iz Predgrada

Gasilci iz Predgrada bodo v nedeljo 13. avgusta priredili pod lipo v bližini zadružnega doma družabno prireditev. Za udeležence bo lepo poskrbljeno.

Za zadružni dom v Predgradu se v zadnjem času nihče ne zana. Vodovodne cevi pri strniščih še vedno niso urejene. Poslopje bi bilo treba prepleškati, okolico doma pa urediti. Cestni jarek, preko katerega vodi pot do zadružnega doma, je vedno globlji. Ali res ni nikogar, ki bi poskrbel, da se bodo te pomanjkljivosti odpravile?

J. S.

ZAČETNA DELA PRI MELIORACIJI ZEMLJIŠČ V KARLOVICI. Z MELIORACIJO BODO V TAMKAJŠNJIH KRAJIH PRIDOBILI PRECEJ NOVIH OBDELOVALNIH POVRŠIN

Frane Trampuš

Otrok, ki ni videl sonca

On si je dejal: Zares je lepa. Ona je razmišljala: Dober je in rad me ima.

Maj je bil, ko je postala njegova. Drhtela sta v samotni. Njej se je zdelo, da sanja presladke sanje. Nenadoma se je v njenih očeh svet skazil in vzdrgetala je. Obrnila se je od njega. On pa ji je mirno božal lase.

Potem je bil maj spet lep, ona lepšega maja ni doživela. Njemu to ni bilo nič novega.

V juniju mu je rekla, da se boji.

— Ne skrbi, jo je tolažil. Saj imamo zdravnike. Ona je zajokala in jokala mnogo noči.

Bleda je bila, ko so jo položili na mizo. V sobi je bil zadušljiv vzduh po zdravlilih. Nekdo se je približal z masko na obrazu in z brizgalko v rokah.

— Stisnite pest. Čutila je vbod igle in slišala, da bo zaspala.

Glas je bil kakor iz kamna.

— Naravnajte ji noge, je bilo zadnje, kar se je skozi omotico dotaknilo ušes. Potem se je začela ubrana igra električne luči, gumijevih rokavic in jekla. Zdravnikovi prsti hitijo. Jeklo grebe. Kri počasi pronica skozi kompreso in se cedi po polivinilu. Jeklo prinaša na dan koščke tkiv. Vajeno je dela. Prav tako prsti v gumiju. S krvjo pokriti brezoblični koščki padajo v vedro. Enega prestrežejo prsti. Napravijo nekaj gibov, kri se razleže po rokavici, zdravnikovi zenici se započita vanj in ustnice ugotovijo:

— Nožica. Jeklo zdaj glasno, enakomerno praska po mesu. Vajeno je dela. Kakor prsti v gumiju in njihove mišice.

Sekunde minevajo. Prijemalka škrtne in zdrsne ob rokavici na mizo.

— Gotovo, spregovori zdravnik. Pripravite naslednjo! Sestra, izpraznite vendar že vedro! Z rok sname rokavice, z obraza potegne masko in stopi na hodnik k oknu, skozi katerega sije sonce.

Zanimivosti

SONČENJE BREZ OPEKLIN

Neko podjetje v ameriški državi Virginija je izdelalo posebno luč za sončenje, ki ne povzroča opeklin na koži. Izdelek omenjenega podjetja omogoča, da se lahko podvržejo sončenju tudi osebe, ki so občutljive za toploto in tudi majhni otroci.

PANIKA V GOREČI KINODVORANI

V Santiagu, glavnem mestu države Chile je zajel požar eno najnovejših kinodvoran. Ko je nekdo zaklical, da gori, je nastala nepopisna panika, v kateri je množica pohodila dva gledalca. Poleg obeh gledalcev, ki sta umrla, je bilo težje in lažje ranjenih še 25 gledalcev, ki so se poskušali rešiti na vse načine. Nekateri so celo skočili z 18 m visoke stebre na množico, ki je panično bežala iz goreče zgradbe.

HITREJŠI OD RAKETE

Neki ameriški senator je dejal v debati o novem državnem proračunu, ki je najvišji doslej v zgodovini Združenih držav Amerike, naslednje:

»Naš proračun bo prejel dosegi višino Meseca kot naše rakete«.

OPTIMIZEM PA TAK

Radomir Sebič iz Zupskega Aleksandrova, ki dela in živi s svojo ženo Danico kot gostilničar v vasi Velika Drnava, je postavil na pokopališču v Aleksandrovcu sebi in ženi spomenik. To sicer ni nič posebnega, zanimivo pa je to, da si je dal poleg letnice rojstva vklesati tudi letnico smrti. Iz številke je razvidno, da misli živeti 99 let.

KAPELNIK PA TAK!

Meščani glavnega mesta Danske Kopenhage so lahko zares ponosni na kapelnika svoje mestne godbe, na 17-letno Marjano Birk (na sliki). Ta mladi kapelnik vodi vsako nedeljo po glavnih mestnih ulicah mestno godbo v park, kjer dirigira bogatemu koncertnemu sporedu. To je vsekakor najmlajši kapelnik ne samo na Danskem, ampak verjetno tudi v Evropi.

Marjana je uvedla tudi novost, da bi privabila čim več meščanov na koncert. Mestno godbo vodi na koncert v sportni obleki, kar vzbuja veliko zanimanje in privablja vsako nedeljo ogromno množico ljudi pred koncertni paviljon v mestnem parku.

OB ROBU

DRAGI BRALCI!

Malo je manjkalo, pa bi dobili to številko »Novic« z zamudo! Zgodilo se je nekaj, kar se nam samim zdi popolnoma nemogoče, kakor prav neokusna prvoprilaska šala...

Strojni stavec je ob 13. uri sedel za stavni stroj in pričel staviti članke za zadnjo stran. Malo pred 15. uro je moral za nekaj trenutkov v drug oddelk, okno pa je pustil odprto. Za dva ali tri članke stavka je imel na okenski polici...

Ko se je vrnil v stavnico, je na oknu opazil nekaj razmetanih vrstic ter tri otroke, dva dečka in deklico, ki so bežali s polno košarico svinčenih vrst, to je dvema člankoma, mimo bližnjih blokov! Zakaj so rabili svinčene vrstice, naj uganem, kdor more, mi ne vemo! In zakaj so ukradli ravno stavke z okna, ki smo ga nujno rabili za »Novice«, nam je še manj razumljivo. Prepričani pa smo, da tega niso storili zaradi kakršnekoli potrebe, ampak zgolj iz objestnosti. To toliko bolj, ker to ni bil prvi primer. Lansko leto so prišli v ročno stavnico in odnesli nekatere stvari, pa tudi drugače izkoristijo vsako priliko... Zato resno priporočamo staršem otrok v bližini tiskarne, naj jim povedo, da nimajo kaj iskati okrog tiskarne, še manj pa v njej!...

Tartizanski humoc

PRAŠKI

Zjutraj je vprašal prileten mitraljezec starega konjevodca Tihha: »Ali ti je danes spalni prašek, ki ti ga je dal včeraj bolničar, kaj pomaga?«

»Vraga pomagal, vraga. Vse ležiče sem postlal z njim, pa kljub temu nisem vso noč zatisnil očesa,« se je jezil Tihh.

Pa se sedaj vplete v njun pogovor še starejši partizan Joki: »Res praški, ki nam jih daje bolničar, niso vredni počenega groša. Včeraj mi je dal prašek zoper uši, požrl sem polno skatlo tega praška, pa se nič ni ena uš ni pobegnila.«

»BREDI NAPREJ!«

Bataljon je na pohodu. Ko se približa neki cesti, zapove komandant Iztok.

»Sporočiti nazaj: Breda naprej!«

»Tukaj sem, tovariš komandant,« se je čez čas pojavila bolničarka Breda.

»Vraga, jaz sem mislil na težko »breda«, ne nate!«

Gray je stal tik za njo in je čez njeno glavo pogledal v sobo. Pri oknu, skozi katero je Gray opazil svinčenostv nebo, je bil Neil Pollard, nizek in čokat; stal je kot boksar. Malce se je nagibal naprej in si z dlanjo levece drgnil čenke na desnici. Gledal je v tla.

Med črepanjami zraven prekučene mize na preprogi je na pol ležal očitno mnogo večji možakar. Ozke črne brke je imel in kljub čudnemu položaju polizano gladko frizuro črnih las. Ko so se vrata odprla, se je ozrl. Gray ga je spoznal po brkih, laseh in značilnih potezah na licu. Čeprav ga je poprej videl le dvakrat, prvič na stopnišču pred Beverlynim stanovanjem, drugič na filmskem platnu v policijski dvorani, je vedel: Chris Bond, ločeni mož pokojne Beverly. Gray se je spomnil, da je bil Bond takrat očitno bolj prizadet zaradi izgube kašmirskega plašča kot pa zavoljo smrti svoje bivše žene.

Bondove črne oči so ošinile najprej tajnico, nato Graya za njenim hrbtom, nazadnje pa so se vrtnile k Pollardu. Gray je bral neizmerno presenečenje v njegovih očeh. Potem se je Bond kar

na lepem zasmel. S plesnim korakom je stopil proti Pollardu.

»Menda sem bil strašno neroden,« je rekel. »Drugič bom moral skrbneje paziti, kam bom sedel.«

»Ze prav,« je rekel Pollard. »Nič hudega!« Bond si je očistil hlačnice. Gray je čutil, da je v vsem njegovem početju nekaj narejenega, kar naj bi prikrilo tisto pravo.

»Sicer pa hvala za pomenek,« je rekel Bond. »Če bi se kakorkoli premislili... Mojo telefonsko številko imate. Časa ni mnogo.« Svareče je zvenel njegov glas. »Oprostite zaradi mize!« Naglo je stopil mimo Graya proti izhodu.

Gray je pogledal Pollarda, ki je strmel za Bondom.

»Pollard,« je rekel Gray, »kasneje bom govoril z vami. Ali boste čez kako uro prosti?«

»Mislim, da bom,« je rekel Pollard. »Pa zakaj?«

»Potem vam bom vse razložil, mu je že čez ramo vrgel Gray in naglo stopil za Chrisom Bondom.

Bond je čakal pri dvigalu. Grayu je kazal hrbet, njegovi prsti so bobnali po podboju pri vhodu v dvigalo.

»Bond!« je rekel Gray. Bond se je obrnil. Njegove velike, črne oči so gledale vprašujoče.

»Rad bi govoril z vami,« je pojasnil Gray.

»Kdo zlonka pa ste? Trenutek!« Veke nad črnimi očmi so se stisnile v režo. »Nekoč sem vas že videl.«

»Srečala sva se pred vrati v Beverlynem stanovanju. Prejšnjo soboto ponoči je bilo.«

Bond se je spomnil. »Tako, govorili bi radi z menoj.«

»Povabim vas na kozareček,« je rekel Gray. »Kar dobro za začetek,« je odvrnil Bond.

»Pojdva!« Na enem koncu okrepčevalnice je glasbena skrinja ubirala vesele melodije. Streglo je dekle v rdeči obleki. Izpod čela in od strani je spodobno pogledovala goste.

Pri točilni mizi sta obstala. Gray je pokusil pijačo in postavil kozarec na mizo. »Ali sta se s Pollardom stepla?« ga je vprašal.

Bond je vrtil kozarec med prsti in zamišljeno gledal Graya. »Mogoče,« je odgovoril. »Koliko bi bilo vredno izvedeti kaj več o tem?«

Gray je takoj spoznal, kam meri Bond, zato se je premislil, vsaj za trenutek. Z očmi je preletel Bondov dragoceni plašč. »Ali je to kašmirska volna?«

»Seveda je! Zakaj?«

»Zanima me, koliko kašmirskega plaščev imate.«

Bond ga je presenečeno pogledal. Ze so se premaknile njegove polne ustnice, kakor da hočejo reči: »Enega.« Potem pa se je Bond kar na lepem premislil. Jeza se mu je zablistala v očeh.

»Niti enega za vaše prekleto opravke,« je rekel.

Gray je globoko zajel sapo in se prisilil, da je ostal miren. Zanimalo ga je, zakaj sta se stepla v Pollardovi pisarni. Bond je rekel:

»Motil sem se, ko sem tisti večer rekel, da sem ta plašč pustil v Beverlynem stanovanju. Drugje sem ga imel. Ali ste tudi vi zapleteni v to reč?«

Gray je priklimal, vpraševati pa ni hotel. Naj kar sam pove, si je mislil.

»Sodelujete s policijo?«

»Pravzaprav ne, v nekakšnem dogovoru sem s Herriekovimi in z njihovim advokatom.«

Grayu se je zdelo, da Bond naglo preudarja. »Herriek ima denar, kaj? In vi delate zanj. Povem vam, kaj se je pravkar zgodilo v Pollardovi pisarni. Koliko daste?« Živčno je bobnal s prsti po točilni mizi.

»Veliko ne,« je rekel Gray. »Navsezadnje lahko vprašam Pollarda.«

Bond se je našobil, takoj potem pa ga je obšla druga misel:

»Pollard vam bo povedal le nekaj. Na napčno sled vas bo spjel. Če hočete izvedeti resnico, morate mene vprašati. Seveda se morate kmalu odločiti, najkasneje do dredi. No, kako?« Se hitreje so bobnali njegovi živčni prsti.

»Kaj, kako? Ali to, da ste hoteli Pollarda izsiljevati, pa se je uprl in zamahnil?«

Bond je strmel v Graya. »Pollard vam je povedal!« je siknil.

»Le kdaj?« se je Gray obrnil k njemu. »Saj ni bilo časa za pomenek! Sicer pa dvomim, da ve, kako nujno potrebujete denar. Tako nujno, da ne morete ostati v San Franciscu dlje kot...« Ker ni vedel, kaj naj reče, je raje utihnil. Hkrati se je zavedel, da je uganil neposredni povod pretepa. Bondov presenečeni pogled je potrdil pravilnost njegove domneve.

»Kaj hočete, človek ima včasih smolo,« je rekel Bond. »Jaz jo imam zdaj. Zgodi se pač. Zanima me, kako za vraga ste izvedeli. Ali že vsi vedo?«

(Nadaljevanje)